

w sprawie wniosku Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku teologia prowadzonego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 762/2025 dnia 18 września 2025 r. w sprawie oceny programowej kierunku teologia prowadzonego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku teologia prowadzonego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania do 3 lat, wyrażonej w § 1 uchwały nr 762/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 18 września 2025 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu nie w pełni umożliwia studentom kierunku teologia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 3 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

Program studiów nie uwzględnia wszystkich efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Efekty uczenia się zdefiniowane dla kierunku teologia w programach studiów obowiązujących dla cykli kształcenia rozpoczętych przed rokiem 2024/2025 nie uwzględniają efektów uczenia się zawartych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, choć zgodnie z koncepcją kształcenia wszyscy studenci przygotowani są do zawodu nauczyciela religii. Z kolei efekty uczenia się określone dla kierunku teologia w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2024/2025 w zakresie zajęć w grupie D standardu: przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu są inne niż efekty uczenia się określone w standardzie dla tej grupy zajęć.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że programy studiów rozpoczętych przed rokiem 2024/2025 „uwzględniały efekty standardu, ale efekty te nie były wymienione”. Zdaniem Uczelni uwzględniona w programowe studiów formuła: „Efekty uczenia się są zgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela” wystarczająco poświadcza zgodność efektów uczenia się przyjętych dla kierunku z efektami uczenia się określonymi w standardzie. Uczelnia poinformowała jednak, że dokonała korekty polegającej na dodaniu w tych programach studiów tabelki z ogólnymi efektami uczenia się określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. 2024 poz. 453). Działania te nie zostały jednak potwierdzone stosowną dokumentacją. W odniesieniu do cykli kształcenia rozpoczynających się do roku akademickiego 2024/2025 Uczelnia podjęła polemikę z oceną zawartą w raporcie zespołu oceniającego, starając się wykazać, że przyjęte przez nią efekty uczenia się dla zajęć z zakresu dydaktyki przedmiotu odpowiadają efektom uczenia się określonym w standardzie. Uczelnia nie podjęła w tym zakresie działań naprawczych, tymczasem efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zostały określone w rozporządzeniu ministra i co do zasady nie podlegają modyfikacjom, a wyrażona w odpowiedzi na raport krytyczna ocena niektórych zapisów standardu nie może być uzasadnieniem do jego nieprzestrzegania.

Stanowisko Uczelni dotyczące zarzutu

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, co następuje: „Programy studiów w UMK zawierające moduły przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela w pełni wypełniają wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. 2024 poz. 453).

Zgodnie z wyżej wymienionym Rozporządzeniem w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu obowiązuje Zarządzenie Nr 194 Rektora UMK z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami programy studiów zakładają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych w rozporządzeniu i zawierają obligatoryjne zajęcia z przygotowania psychologiczno-pedagogicznego oraz przygotowania dydaktycznego.

W odniesieniu do realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonania zawodu nauczyciela został wprowadzony zapis dotyczący realizacji tego standardu w Załączniku nr 109 do Uchwały Nr 57 Senatu UMK z dnia 23 września 2025 roku”.

W uzupełnieniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przysłała wykaz efektów uczenia się uwzględniający efekty uczenia się zawarte w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

Stanowisko Prezydium PKA dotyczące zarzutu

Wyjaśnienia przedstawione we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w odniesieniu do zarzutu nie niwelują jego istoty. Uczelnia przedstawiła zmodyfikowany program studiów, który obejmuje wszystkie ogólne i szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie, ale szczegółowe efekty uczenia się określone w sylabusach syntetyzują efekty uczenia się określone w standardzie, pomijając część opisanych w nich kompetencji, np. efekt ze standardu [zna i rozumie] „podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego” został sprowadzony do „Ma wiedzę na temat podstawowych pojęć psychologii, szczególnie na temat procesów poznawczych, spostrzegania uczenia się i pamięć, uwagi, emocji i motywacji w procesach regulacji zachowania”.

W związku z powyższym sformułowane uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Prezydium PKA stwierdza, iż zaistniały przesłanki do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 1 na kryterium spełnione.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. W przypadku zajęć służących realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie.

Treści programowe realizowane na zajęciach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela nie obejmują bowiem pełnego zakresu treści odpowiadającego wymaganiom standardu i nie są powiązane z etapami edukacyjnymi. Przykładowo: na żadnych zajęciach z *dydaktyki religii* nie omawia się szczegółowych zagadnień związanych z ocenianiem uczniów. Z kolei *podstawy dydaktyki* nie przewidują treści przygotowujących studentów do „pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego” lub z „klasą zróżnicowaną pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego”. Treści przyporządkowane do *dydaktyki religii* – analogicznie do efektów uczenia się określonych dla tych zajęć – nie zostały też dostosowane do etapów edukacyjnych. W sylabusie zajęć *dydaktyka religii*, oferowanych studentom na IV roku, treści programowe przypisane do wykładu obejmują omówienie m.in. „dydaktycznych zasad nauczania w katechezie”, „środków dydaktycznych” czy „podręczników i przewodników metodycznych”. W opisie zajęć stwierdzono, że zajęcia te przygotowują do odbycia praktyk w szkole średniej, w domyśle pozostawiając, że ww. zagadnienia dotyczą wyłącznie szkoły ponadpodstawowej. Tych samych treści, ale w odniesieniu do szkoły podstawowej, nie ma w sylabusie *dydaktyki religii* na III roku

studiów, prowadzącej do praktyk w szkole podstawowej, co oznacza, że studenci podejmujący te praktyki nie znają na przykład środków dydaktycznych czy podręczników i przewodników metodycznych właściwych dla tego etapu edukacyjnego.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia nie odniosła się do sedna zarzutu, podjęła jedynie polemikę w odniesieniu do powiązania treści programowych z etapami edukacyjnymi, wskazując, że do takich działań nie zobowiązuje standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, i poinformowała o zmianie zapisu: „Wykłady i ćwiczenia na roku III mają na celu przygotowanie studenta do odbycia praktyki ciągłej w szkole średniej” na: „Jednym z zagadnień omawianych na wykładach jest przygotowanie studentów do praktyki ciągłej w szkole podstawowej, która odbywa się we wrześniu na roku III” oraz odpowiednio na IV roku studiów.

2. W ramach określonej w standardzie minimalnej liczby godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni realizowane są treści programowe, które nie odpowiadają wymaganiom standardu.

Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela religii prowadzone na kierunku teologia obejmuje przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i dydaktyczne (ogólne i przedmiotowe) w minimalnej liczbie godzin zajęć określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, stanowiącym załącznik nr 1 do tego rozporządzenia, który odnosi się do nauczania przedmiotu na II i III etapie edukacyjnym. W ramach tych zajęć, a więc kosztem czasu przeznaczanego na osiągnięcie efektów uczenia się określonych w standardzie dla II i III etapu edukacyjnego, prowadzone jest także przygotowanie do prowadzenia katechezy w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej.

W odpowiedzi na raport Uczelnia przyznała, że określony w załączniku nr 1 standard nie daje możliwości prowadzenia kształcenia przygotowującego do nauczania dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ale jednocześnie zauważyła, że absolwenci teologii posiadający uprawnienia do nauczania w klasach IV-VIII i w szkołach ponadpodstawowych są zatrudniani do prowadzenia religii także w klasach I-III i w przedszkolach. Mając na uwadze, że standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej), stanowiący załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia, takiego przygotowania przyszłym nauczycielom edukacji zintegrowanej nie daje, zasadne jest uwzględnienie go na ocenianym kierunku, ale nie kosztem czasu określonego standardem na osiągnięcie efektów uczenia się dla II i III etapu edukacyjnego.

3. Zawyżona liczba punktów ECTS w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego. Program studiów przewiduje minimalną wymaganą liczbę godzin zajęć w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego oraz nieuzasadnione zwiększenie liczby punktów ECTS z 10 do 14.

Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego wskazuje na zarządzenie nr 194 Rektora UMK w Toruniu z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, które przypisuje większą liczbę punktów ECTS zajęciom z grupy B, o ile liczba godzin zajęć z psychologii i pedagogiki jest większa niż minimum określone w standardzie. W programie studiów na ocenianym kierunku liczba godzin zajęć i praktyk z grupy B nie przekracza jednak wskazanego w standardzie minimum.

4. Formy zajęć w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego nie spełniają wymagań standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Niezgodne ze standardem są formy zajęć z psychologii i pedagogiki. Zajęcia te na ocenianym kierunku studiów prowadzone są w formie wykładów i konwersatoriów, podczas gdy standard wymaga, by 2/3 godzin zajęć z psychologii i pedagogiki było prowadzonych w formie wykładów i ćwiczeń, 1/3 była zaś zintegrowana z realizacją praktyk zawodowych. Dodatkowo dobór form zajęć nie zapewnia osiągnięcia efektów uczenia się. Nie jest na przykład możliwe podczas zajęć z zakresu psychologii prowadzonych w formie wykładu nabycie umiejętności obserwowania procesów rozwojowych uczniów, obserwowania zachowań społecznych i ich uwarunkowań, analizowania i rozpoznawania barier i trudności uczniów w procesie uczenia się, identyfikowania potrzeb uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań.

Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego powołuje się na zarządzenie nr 194 Rektora UMK w Toruniu z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, które określa podział zajęć z grupy B, co nie zmienia faktu, że w programie studiów w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego nie ma zajęć prowadzonych w formie ćwiczeń oraz w formie innej niż wykład i ćwiczenia, które byłyby zintegrowane z praktykami zawodowymi.

5. Niewłaściwa sekwencja zajęć w zakresie przygotowania dydaktycznego.

W tym samym semestrze studiów odbywają się zajęcia z podstaw *dydaktyki* i z *dydaktyki religii*, podczas gdy wiedza pozyskana na zajęciach propedeutycznych powinna być zoperacjonalizowana podczas zajęć o charakterze specjalistycznym, a więc zajęć z dydaktyki szczegółowej. Równoczesne przyswajanie treści wstępnych/podstawowych i zaawansowanych/specjalistycznych takiej operacjonalizacji nie służy.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała przeniesienie zajęć z *podstaw dydaktyki* z semestru letniego na semestr zimowy, aby zapewnić odpowiednią sekwencję zajęć. Uczelnia nie przedstawiła nowego harmonogramu realizacji programu studiów i nie jest jasne, czy zaproponowana zmiana nie skutkuje zaburzeniem sekwencji zajęć w powiązaniu z przygotowaniem psychologiczno-pedagogicznym.

Stanowisko Uczelni dotyczące zarzutów

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, co następuje:

„1. Odnosząc się do zarzutu, że absolwenci teologii posiadający uprawnienia do nauczania w klasach IV-VIII i w szkołach ponadpodstawowych są zatrudniani do prowadzenia religii także w klasach I-III i w przedszkolach (s. 3 uchwały Prezydium PKA), informuję, że zasady zatrudniania w szkołach i placówkach edukacyjnych reguluje Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. 2023 poz. 2102). § 8 powyższego rozporządzenia stwierdza: „Kwalifikacje do nauczania religii posiada osoba, która spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w porozumieniach zawartych między ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania a Konferencją Episkopatu Polski, a także władzami innych kościołów i związków wyznaniowych.” Porozumienie pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministrem Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych wymaganych

od nauczycieli religii” określa w § 1 ust. 2 warunki przygotowania pedagogicznego do nauczania religii, spełnione na kierunku teologia:

- nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i katechetyki, nauczanych w powiązaniu z teologią w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin,
- odbycie praktyki pedagogicznej w zakresie nauczania religii w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin,
- dyplom ukończenia studiów jednolitych magisterskich na kierunku teologia wydany przez uczelnię publiczną prowadzącą kształcenie w zakresie teologii katolickiej.

Zgodnie z § 2-5 wymienionego wyżej Porozumienia, taka osoba posiada kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w liceach ogólnokształcących, technikach, branżowych szkołach II stopnia, szkołach podstawowych i branżowych I stopnia oraz w przedszkolach, z wyjątkiem specjalnych dla wszystkich wymienionych instytucji.

Z powyższych przepisów prawa wynika, że nasi absolwenci posiadają kwalifikacje do nauczania religii także w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Nie muszą więc uzyskiwać specjalnych, dodatkowych efektów uczenia się związanych z nauczaniem religii w przedszkolu i w pierwszym etapie edukacyjnym.

2. Zagadnienia z zakresu katechezy przedszkolnej oraz I etapu edukacyjnego są omawiane w ramach przedmiotu katechetyka materialna i szczegółowa, którego sylabus został dołączony do raportu samooceny kierunku teologia. Nie są więc omawiane „kosztem czasu określonego standardem na osiągnięcie efektów uczenia się dla II i III etapu edukacyjnego”. Poniżej cytuję fragmenty sylabusu przedmiotu katechetyka materialna i szczegółowa:

– W zakresie treści zajęć: Katecheza dzieci w wieku przedszkolnym: cele i zadania katechezy przedszkolnej; założenia katechezy przedszkolnej; metody katechizowania dzieci w wieku przedszkolnym, zabawa w katechezie przedszkolnej; formy organizacyjne katechezy przedszkolnej; organizacja zajęć katechetycznych w przedszkolu” (sylabus, pkt 1) oraz Katecheza dzieci szkoły podstawowej: szkoła jako środowisko katechetyczne w świetle *Dyrektorium katechetycznego Kościoła katolickiego w Polsce* (PDK 82-96); katecheza inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii (klasy I-III)” – sylabus pkt 2.

– W zakresie efektów uczenia się: Charakteryzuje katechezę w wieku przedszkolnym (sylabus, efekt W7); Wyjaśnia znaczenie katechezy: inicjacji, mistagogicznej, wyznania i rozumienia wiary, świadectwa wiary (sylabus, efekt W9).

– W zakresie literatury: E. Osewska, J. Stala (red.), *Wychowanie dzieci w wieku przedszkolnym*, (Seria: Academica, t. 72), Tarnów 2005; Z. Marek (red.), *Bóg w przedszkolu i szkole, Zarys katechezy przedszkolnej i wczesnoszkolnej*, Kraków 2000; A. Błaszczuk, L. Gwarecki, *Katecheza w przedszkolu*, Kraków 1996; J. Stala (red.), *Wychowanie dzieci w młodszym wieku szkolnym. Część II – wychowanie religijne i katecheza*, (Seria: Academica, t. 74), Tarnów 2003.

3. Jako przykład braku „pełnego zakresu treści odpowiadającego wymaganiom standardu” (uchwała Prezydium PKA, s. 2) podano że „na żadnych zajęciach z dydaktyki religii nie omawia się szczegółowych zagadnień związanych z ocenianiem uczniów”. Zagadnienie to zostało wyjaśnione w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego PKA - specyfika oceniania na lekcjach religii wraz ze szczegółowymi zaleceniami w tym względzie jest dokładnie omawiana na zajęciach z dydaktyki religii na roku IV. Do raportu samooceny dołączono wszystkie sylabusy, także przedmiotu dydaktyka religii. Oto fragmenty wspomnianego sylabusu:

– W zakresie treści zajęć: Kontrola wyników nauczania i ocenianie na lekcjach religii, dokument *Zasady oceniania osiągnięć edukacyjnych z religii rzymskokatolickiej w szkołach* (sylabus, pkt 7).

– W zakresie efektów uczenia się: Kontrola wyników nauczania i ocenianie na lekcjach religii, dokument *Zasady oceniania osiągnięć edukacyjnych z religii rzymskokatolickiej w szkołach* (sylabus, efekt W8).

– W zakresie literatury: Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Zasady oceniania osiągnięć edukacyjnych z religii rzymsko-katolickiej w szkołach*, „Katecheta” 52 (2008) nr 10, s. 4-7; T. Panuś, *Uwagi odnośnie do „Zasady oceniania osiągnięć edukacyjnych z religii rzymsko-katolickiej w szkołach”*, „Katecheta” 52 (2008) nr 10, s. 8-10.

Dodatkowo wyjaśniam, że po raz pierwszy z zagadnieniem oceniania uczniów studenci spotykają się na roku III na zajęciach z katechetyki fundamentalnej, kiedy omawiane są dokumenty katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce – *Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce* (zagadnienie oceniania - nr 83). Katechetyka fundamentalna, jak zapisano w sylabusie dołączonym do raportu samooceny, „będąca jednym z działów katechetyki, zajmuje się jej zagadnieniami metodologicznymi”. Wykłady z tego przedmiotu „mają na celu wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia katechetyczne, które będą rozwijane i pogłębiane w ramach wykładów z dydaktyki religii (rok III i IV) oraz katechetyki materialnej i szczegółowej (rok IV)”.

Ponadto zagadnienie oceniania, pojawiło się na ćwiczeniach z dydaktyki religii na roku III, które były hospitowane w czasie wizytacji w dniu 14 marca 2025 roku. W raporcie PKA (s. 77-78) odnotowano te zajęcia wskazując na ich temat: „Metody sprawdzające”. Sprawdzanie wiedzy ucznia jest ściśle powiązane z jej oceną, pełniąc szereg funkcji, które mają kluczowe znaczenie dla procesu edukacyjnego, dlatego prowadząca ćwiczenia wskazywała w jakim zakresie metody sprawdzające omawiane na zajęciach ze studentami, mogą służyć do oceniania uczniów w młodszych i starszych klasach.

4. Uchwała Prezydium PKA stwierdza, że „formy zajęć w zakresie przygotowania psychologiczno – pedagogicznego nie spełniają wymagań standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Niezgodne ze standardem są formy zajęć z psychologii i pedagogiki.” „Niewłaściwa sekwencja zajęć w zakresie przygotowania pedagogicznego”(s. 4). Zgodnie z Zarządzeniem Nr 194 Rektora UMK z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, zajęcia z pedagogiki i psychologii obejmują łącznie 90 godzin wykładów i 90 godzin ćwiczeń. Zgodnie z wyżej wymienionym zarządzeniem (§ 5 ust. 5) „w ramach grupy zajęć B., zgodnie z pkt. 3.2. rozporządzenia, 70 godzin zajęć realizowanych jest w powiązaniu z praktykami, w tym 30 godzin stanowią praktyki zawodowe (zajęcia B.3.), zaś 40 godzin stanowią zajęcia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych, odpowiednio – w ramach ćwiczeń z psychologii 20 godzin (zajęcia B.1.1. i B.1.2.) i w ramach ćwiczeń z pedagogiki 20 godzin (zajęcia B.2.1. i B.2.2.)”.

Stanowisko Prezydium PKA dotyczące zarzutów

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do zarzutu 1. Nie przedstawiła też dokumentacji dotyczącej obecnej treści sylabusów z dydaktyki religii na roku III i IV. W odniesieniu do zarzutów 2-4 Uczelnia zaprezentowała stanowisko polemiczne. Co więcej, w punkcie 1 odpowiedzi na zarzuty Uczelnia polemizuje z własną wypowiedzią zawartą w odpowiedzi na raport z wizytacji. Oto cytat z przedmiotowej Uchwały Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w odniesieniu do zarzutu 2: „W odpowiedzi na raport Uczelnia przyznała, że określony w załączniku nr 1 standard nie daje możliwości prowadzenia kształcenia przygotowującego do nauczania dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ale

jednocześnie zauważyła, że absolwenci teologii posiadający uprawnienia do nauczania w klasach IV-VIII i w szkołach ponadpodstawowych są zatrudniani do prowadzenia religii także w klasach I-III i w przedszkolach. Mając na uwadze, że standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej), stanowiący załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia, takiego przygotowania przyszłym nauczycielom edukacji zintegrowanej nie daje, zasadne jest uwzględnienie go na ocenianym kierunku, ale nie kosztem czasu określonego standardem na osiągnięcie efektów uczenia się dla II i III etapu edukacyjnego”. Oprócz polemiki, Uczelnia nie przedstawiła dokumentacji potwierdzającej, że standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej), jest uwzględniony na ocenianym kierunku i zarazem jego implementacja nie dokonuje się kosztem czasu określonego standardem na osiągnięcie efektów uczenia się dla II i III etapu edukacyjnego.

Uczelnia nie odpowiedziała wprost na zarzut 3, przedstawiła natomiast Uchwałę Nr 57 Senatu UMK z dnia 23 września 2025 r. wraz z Załącznikiem nr 109 dotyczącym programu studiów na kierunku, z którego wynika, że w dalszym ciągu liczba punktów ECTS w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, która wynosi 14 ECTS, jest zawyżona. Tym samym przedstawiony program studiów przewiduje w dalszym ciągu minimalną wymaganą liczbę godzin zajęć w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego oraz wprowadza nieuzasadnione zwiększenie liczby punktów ECTS z 10 do 14.

W odpowiedzi na zarzut 4 Uczelnia nie przedstawiła dokumentacji potwierdzającej, że w programie studiów w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń oraz w formie innej niż wykład i ćwiczenia, które byłyby zintegrowane z praktykami zawodowymi.

W odpowiedzi na zarzut 5 Uczelnia nie przedstawiła nowego harmonogramu realizacji programu studiów, w związku z czym nie można stwierdzić, czy przeniesienie zajęć z podstaw dydaktyki z semestru letniego na semestr zimowy nie doprowadzi do zaburzenia sekwencji zajęć w powiązaniu z przygotowaniem psychologiczno-pedagogicznym.

W związku z powyższym sformułowane uprzednio **zarzuty pozostają w mocy.**

Prezydium PKA stwierdza tym samym brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 2.

W odniesieniu do kryterium 3:

Niedostosowanie procesu weryfikacji efektów uczenia się do wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Metody weryfikacji efektów uczenia się określone w kartach zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela tylko w zakresie dydaktyki przedmiotowej odpowiadają wytycznym sformułowanym w standardzie. W przypadku zajęć zaliczanych do grupy B (przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne) i grupy C (podstawy dydaktyki) formy sprawdzania stopnia osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się nie są zróżnicowane, a przez to nie pozwalają na weryfikację wszystkich efektów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Nie zawsze są też wystarczająco szczegółowo opisane. Przykładowo na ćwiczeniach z *podstaw pedagogiki* efekty uczenia się sprawdzane są za pomocą moderowanej dyskusji i końcowego kolokwium, którego forma nie została bliżej

określona. Żadną z tych metod nie sposób sprawdzić wszystkich zdefiniowanych dla ćwiczeń efektów uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych, np. osoba studiująca umie „określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju” czy jest gotowa do „okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy”. Z kolei efekty uczenia się zdefiniowane dla ćwiczeń z *psychologii* weryfikowane są za pomocą obecności na zajęciach i notatki/mapy myśli przygotowanej w oparciu o przeczytane lektury. Sama obecność na zajęciach nie świadczy o nabyciu wiedzy czy umiejętności, nie może więc uchodzić za metodę weryfikacji efektów uczenia się i nie może wpływać na ocenę z zajęć, która świadczy o stopniu opanowania założonych efektów uczenia się. Sprawdzeniu efektów uczenia się na wykładzie z *psychologii* służy natomiast bliżej nieokreślony egzamin pisemny (brak informacji dot. formy tego egzaminu). Według informacji zawartych w sylabusie tą jedną metodą weryfikacji efektów uczenia się prowadzący ma sprawdzić, czy studenci osiągnęli efekty z zakresu wiedzy. Efekty uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych przypisane do wykładu pozostają nieweryfikowane. Do sprawdzenia, czy i w jakim stopniu studenci osiągnęli efekty uczenia się określone dla zajęć z *podstaw dydaktyki*, służy egzamin pisemny i „formy aktywności studentów w trakcie zajęć (udział w dyskusjach)”. Nie wiadomo jednak, jaki wpływ na ocenę z zajęć ma ocena aktywności studentów, podane w sylabusie kryteria oceny dotyczą bowiem wyłącznie egzaminu. Należy też zwrócić uwagę, że metoda ta została dobrana nieadekwatnie do formy zajęć – *podstawy dydaktyki* realizowane są w formie wykładu, a więc w formie niesprzyjającej aktywności studentów. Dobór metod weryfikacji nie uwzględnia wymagań określonych w części IV standardu pt. *Sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się*. Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego poinformowała, że zalecenia zespołu oceniającego zostały przekazane do jednostki realizującej zajęcia. Nie jest jasne, jaki to ma mieć wpływ na program studiów. Uczelnia zadeklarowała też, że poprawione metody weryfikacji wejdą w życie od roku akademickiego 2025/2026, ale nie przedstawiła w tym zakresie żadnej dokumentacji.

Stanowisko Uczelni dotyczące zarzutu

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, co następuje: „Ponadto, zarządzenie Nr 194 Rektora UMK z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela podkreśla, aby podstawy dydaktyki nie odbywały się później niż dydaktyka przedmiotu i nigdy tak się nie dzieje.

Pragnę podkreślić, że Uczelnia podchodzi do naprawy wskazanych uchybień z należytą starannością. Wprowadzenie działań naprawczych z korzyścią dla studentów wymaga zmian w organizacji kształcenia nauczycieli, których opracowanie zostanie przygotowane do wdrożenia w kolejnym roku akademickim”.

Stanowisko Prezydium PKA dotyczące zarzutu

Odpowiedź Uczelni nie zawiera stosownych wyjaśnień i dokumentacji (sylabusów), z których by wynikało, że dobór metod weryfikacji uwzględnia wymagania określone w części IV standardu: *Sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się*.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Prezydium PKA stwierdza tym samym brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 3.

W odniesieniu do kryterium 10:

Nieefektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikującego podjęcie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji i skutkującego podniesieniem jakości kształcenia na kierunku.

W Uczelni zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, które jednak wobec kierunku nie okazały się skuteczne, co doprowadziło do sformułowania w raporcie zespołu oceniającego propozycji oceny dla kryteriów 1–3 *kryterium spełnione częściowo*.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze umożliwiające uznanie za spełnione części zaleceń związanych z nieprawidłowościami wykazanymi w kryteriach 1–3, jednak w odniesieniu do realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela działania te nie okazały się skuteczne.

Stanowisko Uczelni dotyczące zarzutu

W odniesieniu do oceny kryterium 10 Uczelnia stwierdza, iż „kształcenie nauczycieli w UMK w Toruniu jest prowadzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. 2024 poz. 453). Kilka lat temu specjalnie powołany zespół ds. kształcenia nauczycieli wypracował jednolity model kształcenia nauczycieli określony w Zarządzeniu Rektora UMK nr 194/2022 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia przygotowującego do wykonania zawodu nauczyciela. Model ten jest systematycznie wdrażany na wszystkich wydziałach Uniwersytetu. Bezpośredni nadzór nad realizacją kształcenia przygotowującego do wykonania zawodu nauczyciela sprawuje Uczelniany Koordynator ds. kształcenia nauczycieli, który m. in. identyfikuje nieprawidłowości i wdraża działania naprawcze. Wydział Teologii zintensyfikował obecnie współpracę z Uczelnianym Koordynatorem ds. kształcenia nauczycieli m. in. przy udoskonalaniu programów studiów oraz sylabusów zajęć. Współpraca ta będzie kontynuowana w kolejnych latach z ogromną dbałością z naszej strony o zapewnienie wysokich standardów jakości kształcenia. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Teologicznym działa skutecznie, zgodnie z zasadami i procedurami przyjętymi na całej uczelni i jest systematycznie monitorowany.

Nieprawidłowości wskazane w zaleceniach do kryterium 1, 2 i 3 zostały już wyeliminowane, a wprowadzone uzupełnienia zostały ostatecznie zawarte w Załączniku nr 109 do Uchwały Nr 57 Senatu UMK z dnia 23 września 2025 roku zmieniającej uchwałę Nr 46 Senatu UMK z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie zmian programów studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2025/2026”.

Stanowisko Prezydium PKA dotyczące zarzutu

Odpowiedzi Uczelni nie zawierają dowodów na podjęcie działań naprawczych w odniesieniu do zarzutów sformułowanych w przedmiotowej Uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w odniesieniu do kryteriów 2 i 3. Odpowiedź Uczelni na zarzut dotyczący kryterium 10 nie zawiera nowych okoliczności w stosunku do odpowiedzi na raport z wizytacji.

Skuteczność działań naprawczych podjętych w odpowiedzi na raport z wizytacji będzie można zweryfikować podczas kolejnej wizytacji.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Prezydium PKA stwierdza tym samym brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 10.

Z uwagi na to, że co najmniej jedno szczegółowe kryterium oceny programowej jest spełnione częściowo, zgodnie z ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu zaistniały przesłanki do wydania oceny pozytywnej na okres do 3 lat.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 2:

1. W ramach przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zaleca się dobór treści programowych zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się określonych w standardzie.
2. W zakresie realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zaleca się przeznaczenie minimalnej liczby godzin zajęć określonej w standardzie wyłącznie na realizację wymagań w tym standardzie określonych.
3. Zaleca się dostosowanie liczby punktów ECTS przypisanej do zajęć zapewniających przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne do wymagań standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
4. Zaleca się dostosowanie formy zajęć zapewniających przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne do wymagań standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
5. W ramach realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zaleca się zapewnienie prawidłowej sekwencji zajęć

W odniesieniu do kryterium 3:

W zakresie realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zaleca się dostosowanie procesu weryfikacji efektów uczenia się do wymagań określonych w standardzie.

W odniesieniu do kryterium 10:

Zaleca się efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikującego podjęcie skutecznych działań naprawczych.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na utrzymanie w mocy zarzutów oraz oceny kryteriów 1, 2, 3 oraz 10, a tym samym zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku teologia na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2027/2028.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej